

Sygn. akt III U 1359/13

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Anna Kicman

Protokolant st. sekr. sądowy Katarzyna Maziarczyk - Kotwica

po rozpoznaniu w dniu 11 grudnia 2013 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy H. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę

na skutek odwołania H. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 30 października 2013 r., **znak:** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy H. S. prawo do emerytury, począwszy od dnia 17 października 2013 r.

Sygn. akt III U 1359/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 11 grudnia 2013 r.

Decyzją z dnia 30 października 2013 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy H. S. przyznania emerytury.

W podstawie prawnej powołano art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

(Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

W uzasadnieniu wskazano, że Zakład odmówił przyznania emerytury, gdyż nie został udowodniony wymagany 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a ponadto wnioskodawca przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego i nie złożył wniosku o przekazanie zgromadzonych tam środków na dochody budżetu państwa. Zakład przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy składkowe w wymiarze 22 lata, 9 miesięcy i 22 dni; uzupełniające - rola – 3 lata, 10 miesięcy i 24 dni; łącznie – 25 lat, w tym w szczególnych warunkach – 10 lat, 6 miesięcy i 19 dni. Zakład nie uznał za udowodniony okres pracy

w szczególnych warunkach od 1 lipca 1988 r. do 16 lutego 1995 r.
w Nadleśnictwie J., ponieważ na przedłożonym świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 16 września 2013 r. stanowisko pracy nie jest ściśle zgodne ze stanowiskiem wykazanym w zarządzeniu resortowym.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył wnioskodawca H. S..

Na uzasadnienie swojego stanowiska podał, że zaskarżona decyzja jest dla niego krzywdząca, ponieważ pracował w szczególnych warunkach
w okresie od 1 lipca 1988 r. do 16 lutego 1995 r. jako operator LKT. Była to praca przy zrywce drewna z lasu do składów przejściowych przy użyciu czołowego specjalistycznego ciągnika zrywkowego LKT.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o jego oddalenie.

W uzasadnieniu wskazano w szczególności, że wnioskodawca ukończył wiek 60 lat w dniu (...) r., legitymuje się ogólnym stażem pracy, osiągniętym przed 1 stycznia 1999 r., wynoszącym łącznie 25 lat okresów składkowych, nieskładkowych i uzupełniających. Natomiast

nie udowodnił, aby w okresie przed 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w warunkach szczególnych w wymiarze wynoszącym co najmniej 15 lat. Ponadto wnioskodawca jest członkiem OFE i nie złożył wniosku

o przekazanie zgromadzonych tam środków na dochody budżetu państwa. ZUS przyjął do stażu pracy w szczególnych warunkach okres od 11 września 1973 r. do 24 października 1973 r. i od 18 listopada 1973 r. do 24 marca 1977 r. w GSSCh W., od 1 lutego 1978 r. do 28 marca 1978 r., od 1 listopada 1978 r. do 31 marca 1983 r. w Nadleśnictwie R. i od 1 stycznia 1984 r. do 30 czerwca 1988 r. w Nadleśnictwie J.. Łącznie ZUS uznał wnioskodawcy 10 lat, 6 miesięcy i 19 dni okresów pracy

w szczególnych warunkach. Do okresu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach ZUS nie zaliczył natomiast zatrudnienia od 1 lipca 1988 r. do 16 lutego 1995 r. w Nadleśnictwie w J.. Jak wskazują akta sprawy, wnioskodawca na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach

w powyższym okresie przedłożył świadectwo wykonywania pracy

w szczególnych warunkach, w którym pracodawca nie określił stanowiska zatrudnienia zgodnie z przepisami zarządzenia resortowego. Jak wskazano

w świadectwie pracy w spornym okresie wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy zrywce i wywózce drewna z lasu na stanowisku operatora LKT wymienionych w wykazie A, Dziale VI, poz. 2 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze i zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r.

We wskazanym rozporządzeniu w punkcie 2 widnieje stanowisko zrywacz. Wnioskodawca jednoznacznie nie dowiódł, iż w spornym okresie wykonywał pracę w szczególnych warunkach na stanowisku wymienionym

w zarządzeniu resortowym i jest członkiem OFE, nie złożył wniosku

o przekazanie zgromadzonych tam środków na dochody budżetu państwa, brak podstaw do zmiany stanowiska w kontekście argumentacji przedstawionej w odwołaniu. W razie zaś uwzględnienia spornego okresu jako pracy w szczególnych warunkach, wnioskodawca dodatkowo legitymowałby się okresem 15 lat, 1 miesiąc i 16 dni pracy w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy w Przemyśle – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca H. S., urodzony (...),

w dniu 18 października 2013 r. złożył wniosek o emeryturę, zaznaczając

w nim, iż jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Do wniosku wnioskodawca dołączył dokumentację poświadczającą przebieg zatrudnienia, z której wynika w szczególności, że: był on zatrudniony w Gminnej Spółdzielni (...) w W.

w okresie od 11 września 1973 r. do 24 października 1973 r. i od 18 listopada 1973 r. do 24 marca 1977 r., i w tym okresie od 11 września 1973 r. do 24 października 1973 r. i od 18 listopada 1975 r. do 24 marca 1977 r. pracował w szczególnych warunkach, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku kierowcy ciągnika; był zatrudniony w Nadleśnictwie S. Leśnictwo S. w okresie od 1 czerwca 1977 r. do 31 grudnia 1977 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku robotnika leśnego (sezonowego); był on zatrudniony w Nadleśnictwie S.

w okresie od 1 lutego 1978 r. do 31 grudnia 1983 r., i w tym okresie od 1 lutego 1978 r. do 28 marca 1978 r. pracował w szczególnych warunkach, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku drwala, a następnie od 29 marca 1978 r. do 31 grudnia 1983 r. pracował w szczególnych warunkach, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku kierowcy ciągnika (traktorzysty); był zatrudniony w Nadleśnictwie J. w okresie od 1 stycznia 1984 r. do 16 lutego 1995 r., i w tym okresie od 1 stycznia 1984 r. do 30 czerwca 1988 r. pracował w szczególnych warunkach, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku kierowcy ciągnika kołowego.

Wnioskodawca przedłożył organowi rentowemu również świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 16 września 2013 r. wydane przez Nadleśnictwo J., z którego wynika, że wnioskodawca był zatrudniony w tym zakładzie pracy od 1 stycznia 1984 r. do 16 lutego 1995 r., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wykonując prace przy zrywce

i wywózce drewna z lasu przy użyciu kołowego specjalistycznego ciągnika zrywkowego LKT w okresie od 1 lipca 1988 r. do 16 lutego 1995 r.

na stanowisku operatora LKT (wymienione w wykazie A, dziale VI, poz. 2, pkt 2 wykazu stanowiącego załącznik Nr 1 do zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r.

w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Na podstawie całości zgromadzonej w aktach rentowych dokumentacji, ZUS wydał zaskarżoną decyzję z dnia 30 października 2013 r.

ZUS przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy składkowe w wymiarze 22 lata, 9 miesięcy i 22 dni; uzupełniające - rola - 3 lata, 10 miesięcy i 24 dni; łącznie - 25 lat, w tym w szczególnych warunkach - 10 lat, 6 miesięcy i 19 dni.

Dowód - akta emerytalne wnioskodawcy:

- wniosek emerytalny z dnia 18.10.2013 r.,
- świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach wydane przez Gminną Spółdzielnię (...) w W.,
- świadectwo pracy z dnia 9.10.2003 r. wydane przez Nadleśnictwo S.,
- 2 świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 8.08.2013 r. wydane przez Nadleśnictwo S.,
- 2 świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 16.09.2013 r. wydane przez Nadleśnictwo J.,
- zaskarżona decyzja ZUS z dnia 30.10.2013 r.,

Ponadto Sąd ustalił, że wnioskodawca złożył oświadczenie zgodnie, z którym przekazał środki zgromadzone w OFE na dochody budżetu państwa - za pośrednictwem ZUS.

Wnioskodawca był zatrudniony w Nadleśnictwie R. w okresie

od dnia 1 stycznia 1984 r. do dnia 16 lutego 1995 r. Początkowo od dnia 1 stycznia 1984 r. do dnia 30 czerwca 1988 r. pracował jako kierowca ciągnika kołowego przy wywozie drewna z lasu.

Następnie od 1 lipca 1988 r. do 16 lutego 1995 r. pracował jako kierowca - operator ciągnika specjalistycznego LKT przy zrywce drewna w lesie. Ciągnik LKT, to ciągnik służący do zrywki drewna. Wnioskodawca tym ciągnikiem wjeżdżał do lasu, zapinał możliwie największą do wyciągnięcia ilość kłoców i następnie wyciągał je do drogi, skąd już drzewo zabierały samochody. Prace te wykonywał bez względu na porę roku, również zimą.

Wnioskodawca w charakterze operatora ciągnika zrywkowego pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Dowód:

- pisemne oświadczenie wnioskodawcy - k. 16,
- akta osobowe wnioskodawcy z okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Nadleśnictwie J.,
- zeznania świadka J. B.,
- zeznania świadka W. K.,
- przesłuchanie wnioskodawcy.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach emerytalnych wnioskodawcy, aktach osobowych wnioskodawcy, których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a ponadto ich wiarygodność nie została obalona przez żadną ze stron.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków J. B. i W. K. oraz wnioskodawcy H. S., jako logicznym, spójnym, wzajemnie się uzupełniającym. Wynika z nich jednoznacznie, w jakim charakterze i przy jakich pracach był zatrudniony wnioskodawca w spornym okresie w Nadleśnictwie R..

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy H. S. należy uznać za uzasadnione.

Na podstawie art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2 art. 184).

Zgodnie z art. 32 ust. 1 powołanej wyżej ustawy o emeryturach

i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 i 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3.

Przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się: okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (art. 32 ust. 1a pkt 1).

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (ust. 4 art. 32).

Przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) - pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach określonych w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeśli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Ponadto według § 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W myśl § 3 powołanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej "wymaganym okresem zatrudnienia", uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia.

Poza sporem pozostaje w przedmiotowej sprawie, że wnioskodawca H. S. w dniu 17 października 2013 r. ukończył 60 lat. Złożył on oświadczenie o przekazaniu środków zgromadzonych w OFE na dochody budżetu państwa – za pośrednictwem ZUS. Ponadto zaś organ rentowy uznał, że na dzień 1 stycznia 1999 r. legitymuje się on stażem ubezpieczeniowym w wymiarze: okresy składkowe – 22 lata, 9 miesięcy i 22 dni; uzupełniające - rola – 3 lata, 10 miesięcy i 24 dni; łącznie – 25 lat,

w tym w szczególnych warunkach – 10 lat, 6 miesięcy i 19 dni.

Istotą sporu w niniejszej sprawie była natomiast kwestia ustalenia, czy wnioskodawca był zatrudniony, co najmniej 15 lat w warunkach szczególnych.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że wnioskodawca był również zatrudniony w warunkach szczególnych w okresie od 1 lipca 1988 r. do 16 lutego 1995 r. w Nadleśnictwie R., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku operatora LKT. Wykonywał on wówczas prace przy zrywce i wywózce drewna z lasu przy użyciu kołowego ciągnika specjalistycznego LKT.

Wskazane wyżej stanowisko wymienione zostało w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) w wykazie A, Dziale VI – „W leśnictwie, przemyśle drzewnym i papierniczym”, poz. 2 – „Prace przy zrywce i wywózce drewna z lasu oraz w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w wykazie A, Dziale VI, poz. 2, pkt 2 – „zrywkarz”.

Zaznaczyć dodatkowo należy, iż w wyżej wymienionym spornym, a uznanym przez Sąd za okres pracy w warunkach szczególnych, wnioskodawca nie korzystał z urlopów bezpłatnych (które nie są okresami zatrudnienia i podlegałyby wyłączeniu), natomiast przebywał na zwolnieniach chorobowych, które to jednak okresy nie podlegają wyłączeniu z okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Osiągnięcie do dnia 1 stycznia 1999 r. okresu pracy w szczególnych warunkach, o którym mowa w art. 184 ust. 1 pkt 1 u.e.r.f.u.s. wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a pkt 1 tej ustawy, obowiązujących od dnia 1 lipca 2004 r. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2010 r., sygn. II UK 313/09, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 10 września 2013 r., sygn. III AUa 248/13).

W postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udowodniane wszelkimi dowodami przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego, w tym również zeznaniami świadków i stron.

W postępowaniu wszczętym odwołaniem od decyzji organu rentowego Sąd kieruje się regułami dowodzenia określonymi w art. 227-309 k.p.c., zwłaszcza że w przepisach regulujących postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (art. 477⁸ i nast. k.p.c.) nie ma jakichkolwiek odrębności lub ograniczeń. Przeciwnie, art. 473 § 1 k.p.c. stanowi, że w sprawach z tego zakresu nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron, co oznacza, że fakty, od których uzależnione jest prawo do emerytury i renty oraz wysokość tych świadczeń, mogą być wykazywane wszelkimi środkami dowodowymi, w tym także zeznaniami świadków i stron.

Z poczynionych wyżej ustaleń wynika, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych i złożył odpowiednie oświadczenie o przekazaniu środków zgromadzonych w OFE na dochody budżetu państwa – za pośrednictwem ZUS, a tym samym spełnił wszystkie przesłanki niezbędne do przyznania mu prawa do emerytury w świetle wyżej powołanych przepisów.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

W niniejszej sprawie wnioskodawca wszystkie przesłanki do nabycia świadczenia spełnił od dnia 17 października 2013 r., a więc z dniem ukończenia 60 roku życia, biorąc przy tym pod uwagę również, iż wniosek emerytalny został złożony w miesiącu październiku.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z powołanymi wyżej przepisami prawa orzeczono, jak w sentencji wyroku.